

OPINIE • ENERGIE & WONINGBOUW

Netcongestie vertraagt woningbouw: tijd om te omdenken

Door Peter Linders

Netcongestie vertraagt woningbouw steeds vaker. Netbeheerders weigeren steeds vaker nieuwe aansluitingen waar de capaciteit vol zit. Voor ontwikkelaars en gemeenten betekent dit vertraging of afstel. Wachten op een zwaardere aansluiting lost niets op. Wij zoeken in de projectontwikkeling actief naar alternatieven.

“Wachten op een zwaardere aansluiting lost niets op.”

Het probleem: een net dat vol zit

De vernieuwde capaciteitskaart van Netbeheer Nederland laat per postcode zien hoeveel transportcapaciteit beschikbaar is, hoeveel unieke aanvragen er in de wachtrij staan en welke netuitbreidingen gepland zijn om de problemen op te lossen.

Netbeheerders investeren steeds meer in uitbreiding van het elektriciteitsnet, maar kunnen de groeiende vraag naar transportvermogen niet bijbenen. De verwachting is dat de problemen nog zeker vijftien jaar aanhouden en de komende jaren zelfs verder toenemen. Daarom is het belangrijk de bestaande infrastructuur beter te benutten – ook op de lange termijn, want uitbreiding van het net kost veel geld, arbeidskrachten, tijd en ruimte, en die zijn allemaal schaars.

Zonder aansluiting geen oplevering. Netcongestie hindert woningbouw ook op een andere, concrete manier: uitbreiding van de netcapaciteit kost fysieke ruimte, die daardoor niet meer beschikbaar is voor bijvoorbeeld woningbouw. De belangrijkste oplossing blijft netverzwaring – het uitbreiden en moderniseren van het net. Dat knelpunt biedt de bouw tegelijk ook veel werkgelegenheid, maar zolang het net niet voldoende verzwakt is, blijft netcongestie een gegeven.

Vier manieren om netcongestie te voorkomen bij het ontwikkelen van kleine wijpjes

1 Vermogen beperken (Peak Shaving)

Zorg dat niet alle woningen tegelijk maximaal stroom vragen. Slim laden van auto's, warmtepompen en boilers.

Effect: 20–50% lagere piekbelasting.

3 Slim energiemanagement (EMS)

Een Energy Management System stuurt alle grote verbruikers centraal aan.

Effect: Capaciteit wordt optimaal benut zonder overbelasting.

2 Lokale opwek en opslag

Zonnepanelen (of kleine windmolens) combineren met een buurtbatterij of thuisbatterijen.

Effect: Minder teruglevering en minder afname tijdens pieken.

4 Flexibel ontwerpen van de wijk

Ontwerp woningen en installaties vanuit de beschikbare netcapaciteit, bijvoorbeeld met een collectieve warmtepomp, lagere aansluitwaarden of een energiehub.

Effect: Vaak kan de wijk op een lichtere aansluiting worden gerealiseerd.

Van slimme woning naar collectief energiesysteem

Door woningen op wijkniveau te verbinden met opslag en opwek ontstaat meer dan een slimme woning: een collectief energiesysteem dat als geheel binnen de netgrenzen blijft. Dat creëert bouwruimte, ook op locaties waar het net officieel vol zit.

Elke koopwoning rusten we uit met een energiemanagementsysteem (EMS) en een thuisbatterij. Het systeem stuurt warmtepomp, accu en laadinfra automatisch aan, op basis van energieprijzen, actueel verbruik en lokaal opgewekte zonne-energie. Pieken in stroomverbruik worden afgevlakt vóórdat ze het net bereiken – zonder dat bewoners daar iets voor hoeven te doen. Het hart van het systeem is een kastje in de meterkast, dat de omvormer van de zonnepanelen, de thuisbatterij, de warmtepomp en de laadpaal met elkaar verbindt, zodat deze installaties als één geheel werken in plaats van los van elkaar.

“Zonder zo'n systeem heeft elke installatie een eigen app en eigen logica, maar communiceren ze niet met elkaar.”

Wat het EMS oplost

Zonder EMS laadt de laadpaal op een duur moment terwijl de batterij vol zit met goedkope zonnestroom, of draait de warmtepomp terwijl het net al onder druk staat. Het EMS bepaalt automatisch wanneer de batterij op- of ontlad, hoe de warmtepomp het meest efficiënt wordt aangestuurd en wanneer het douchewater alvast wordt voorverwarmd – continu geoptimaliseerd op energieprijzen, verbruik en lokaal beschikbare opwek.

Voor bewoners betekent dit een comfortabel binnenklimaat, voldoende warm water en zorgeloos wonen, zonder dat zij hier actief mee bezig hoeven te zijn. Het concept is schaalbaar, van tientallen woningen tot grote gebiedsontwikkelingen. De techniek staat en is bewezen.

Omdenken bij beperkingen op het net

Linders & Linders zoekt bij beperkingen op het elektriciteitsnet actief naar omdenken: door slimme oplossingen en innovaties in te zetten en de piekbelasting te beperken, ontstaat voorspelbaarheid van de elektravraag. Samen met onze installatieadviseurs en leveranciers kijken we naar passende systemen op wijkniveau voor de aansluiting op het net van de netbeheerder.

Wij dagen netbeheerders en gemeenten uit om projecten met dit soort oplossingen voorrang te verlenen. Dat moet innovatie stimuleren, creativiteit aanwakken en uiteindelijk versnelling creëren.

Wil je hierover sparren? Neem contact op met Peter Linders

peter@linders-linders.nl

linders-linders.nl

Linders & Linders bv | Maximiliaan de Manstraat 1 | gebouw B Generaal de Bonskazerne | 5363 VN Velp (NB)

Over de auteur

Peter Linders is projectontwikkelaar biobased wijkes bij Linders & Linders, gedetacheerd als expert woningbouwversnelling bij provincie Drenthe, en lid van het team Innovatieplan Wonen bij gemeente Eindhoven.